

Основні резолюції та рекомендації, які визначають підходи до охорони видів та оселищ шляхом визначення та управління територій Смарагдової мережі

Олеся Петрович,
координатор команди експертів проекту, Particip
petrovych.o@gmail.com

Бернська конвенція

- [Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі»](#)
- [Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі \(Бернська конвенція\)](#)
- Стаття 3.
 1. Кожна Договірна Сторона вживає заходів для здійснення національної політики охорони дикої флори і фауни та природних середовищ існування, приділяючи особливу увагу тим, яким загрожує зникнення та вразливим, і особливо ендемічним видам.
 2. Кожна Договірна Сторона зобов'язується враховувати у своїй політиці планування забудови і розвитку територій та у своїх заходах, спрямованих на боротьбу із забрудненням, необхідність охорони дикої флори та фауни.
 3. Кожна Договірна Сторона сприяє просвіті та поширенню загальної інформації з питань необхідності охорони видів дикої флори та фауни і середовищ існування.
- Глава II. Охорона середовищ існування. Стаття 4
- Глава III. Охорона видів. Стаття 5 – 9
- Глава IV. Спеціальні положення для мігруючих видів. Стаття 10
- Додатки I та II (види, які підлягають особливій охороні), III (види, що мають бути збережені), IV (заборонені засоби і способи знищення, вилову та інших форм використання диких тварин)

Резолюції і Рекомендації

- [Резолюція № 1 \(1989\) постійного комітету з питань положень, що стосуються збереження середовищ існування](#)

Для забезпечення виконання статей 1, 2, 3, 4, 6.b and 9 дає визначення поняттям:

- “habitat” of a species (or population of a species) – середовище існування виду (оселище виду)
- “natural habitat” – природне середовище існування (біотоп, природне оселище)
- “necessary measures” – необхідні заходи
- “appropriate measures” – відповідні заходи
- “conservation” – охорона, збереження
- “areas of importance for the migratory species specified in Appendices II and III” - території важливі для мігруючих видів вказаних в додатках II та III
- “breeding and resting sites” – місця розмноження та відпочинку
- “deliberate damage to or destruction of breeding or resting sites” - навмисне пошкодження або знищення місць розмноження чи відпочинку

Резолюції і Рекомендації

- [Рекомендація No. 14 \(1989\) Постійного комітету з питань охорони середовищ існування видів та з питань охорони зникаючих природних середовищ існування](#)

Рекомендує Договірним Сторонам:

- 1. визначити види та природні середовища існування, що потребують спеціальних природоохоронних заходів та їх територіальне розташування
- 2. визначити види та оселища, що знаходяться під загрозою зникнення і розробити та впровадити плани щодо відновлення
- 4. забезпечити вжиття відповідних та необхідних заходів щодо збереження видів, середовищ існування та місць, визначених відповідно до пунктів 1 та 2
- 3. повідомити Постійний комітет про результати

Резолюції і Рекомендації

- [Рекомендація № 16 \(1989\) Постійного комітету Бернської конвенції щодо територій особливого природоохоронного інтересу](#)

Рекомендує Договірним Сторонам:

- вжити заходів для «визначення» територій «особливого природоохоронного інтересу» (areas of special conservation interest), які відповідають критеріям (виживання видів, які потребують охорони, видове багатство і різноманіття, оселища під загрозою, визначні приклади оселищ або їх поєднання, значно сприяє досягненню цілей конвенції)
- встановити відповідний режим в межах територій особливого природоохоронного інтересу, спрямованого на збереження видів та оселищ
- розробити та впровадити плани управління, які встановлюють короткострокові та довгострокові цілі

Резолюції і Рекомендації

- [Резолюція № 4 \(1996\) «Про перелік природних оселищ, які перебувають під загрозою зникнення і потребують особливих природоохоронних заходів»](#)

Додаток I містить список типів природних оселищ, які знаходяться під загрозою зникнення (Revised Annex I to Resolution No. 4 (1996) of the Bern Convention on endangered natural habitat types using the EUNIS habitat classification)

- [Резолюція № 6 \(1998\) «Про перелік видів, що потребують особливих природоохоронних заходів щодо їх оселищ»](#)

Додаток 1 містить список видів для збереження яких вимагаються особливі (специфічні) природоохоронні заходи стосовно їх оселищ (REVISED APPENDIX 1: SPECIES REQUIRING SPECIFIC HABITAT CONSERVATION MEASURES)

Резолюції і Рекомендації

- [Резолюція № 5 \(1998\) стосовно правил для мережі територій особливого природоохоронного інтересу \(Смарагдової мережі\)](#)
- 1. Будь яка територія, яка відповідає критеріям, наведеним в Рекомендації № 16 може бути частиною Смарагдової мережі
- 2. Території (ASCIs) мають бути визначені «урядом» і Постійний комітет може консультувати «уряд» щодо визначення ASCIs
- 3. Стандартна форма даних має бути подана при номінації і публічно доступна. Секретаріат повідомляє країну про включення території до Смарагдової мережі
- 4. Уряд має спостерігати за станом видів і оселищ на територіях Смарагдової мережі та повідомляти Секретаріат про негативні зміни, які можуть негативно впливати на території Смарагдової мережі
- 5. Група експертів і Постійний комітет та Сторони працюють разом для перевірки відповідності територій Смарагдової мережі критеріям та імплементації цієї Резолюції

Резолюції і Рекомендації

- [Резолюція № 8 \(2012\) Постійного комітету про визначення на національному рівні схвалений Смарагдових територій та впровадження заходів управління, моніторингу та звітності](#)
- 1. Сторони на свої територіях забезпечують «створення» схвалених Постійним комітетом територій Смарагдової мережі за допомогою законодавства або іншим чином.
- 2. Національне «створення» забезпечує захист від зовнішніх загроз та встановлення відповідного режиму для досягнення задовільного природоохоронного стану видів та оселищ Резолюцій 4 та 6, за допомогою планів управління, адміністративних заходів або на контрактній основі.
- 3. Сторони забезпечують моніторинг
- 4. Сторони звітують перед Секретаріатом конвенції кожні 6 років у формі, яку визначає Група експертів.

Резолюції і Рекомендації

- [Рекомендація Постійного комітету № 225 \(2024\) щодо подальшого уточнення зобов'язань Договірних сторін щодо охорони територій Смарагдової мережі](#)

Юридично обов'язкові зобов'язання:

- Стаття 4 – «вживати відповідні та необхідні юридичні і адміністративні заходи для забезпечення збереження оселищ і видів, зокрема згаданих в додатках I and II», що здійснюються в запропонованих і схвалених територіях Смарагдової мережі...

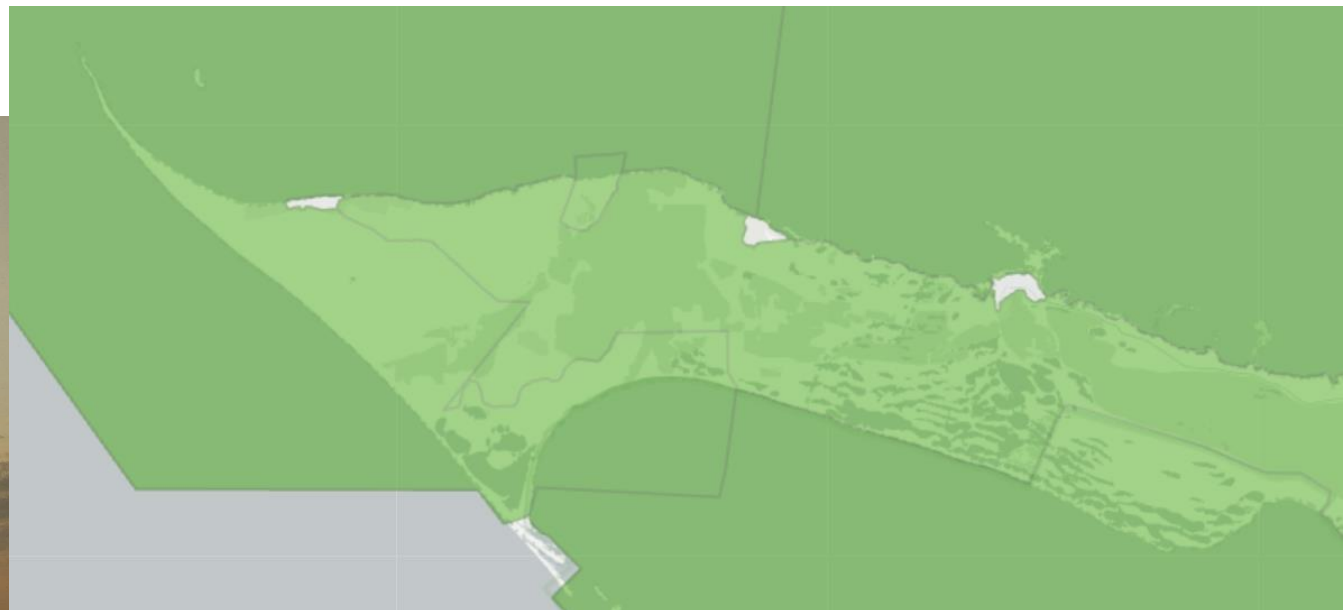
Заходи на підтримку виконання вимог статті 4:

- Встановлення природоохоронного режиму
- Управління територію
- Забезпечення спроможності
- Передбачення та реагування на конкретні загрози – виявлення потенційно шкідливих проектів або видів діяльності, своєчасна та всебічна оцінка впливу, дозвіл лише на діяльність, сумісну з природоохоронними цілями, відмова у дозволі на проекти та діяльність, несумісні з природоохоронними цілями.

Пояснювальний документ та збірка відповідних текстів

- Смарагдова мережа - мережа територій особливого природоохоронного інтересу для Європи. Пояснювальний документ та збірка відповідних текстів
<https://rm.coe.int/168074669d>

Дякую за увагу!

Олеся Петрович,
координатор команди експертів проекту, Particip
petrovych.o@gmail.com